

kirjaamo.ita@avi.fi

Viite: ISAVI/11562/2023

KANTELU PELASTUSTOIMINNASSA KÄYTETYN HENKILÖSTÖN KELPOISUUDESTA

Itä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Pohjois-Savon pelastuslaitokselta selvitystä liitteessä mainittujen henkilöiden kelpoisuuksista. Pyydetyt tiedot toimitetaan pyynnön mukaisessa Excel-taulukossa (liite 1).

Mikäli kelpoisuudesta poikkeamisesta on tehty päätöksiä, tulee päätökset perusteluineen toimittaa selvityksen liitteenä. Jos päätösten perustelut ovat olleet saman sisältöisiä, toimitetaan vain esimerkki kustakin päätöksestä. Pyydetty päätöspohja perusteluineen liitteenä (liite 2).

Itä-Suomen aluehallintovirasto pyytää selvitystä myös 1–3 kohdissa määritelyihin kysymyksiin, joidenka osalta vastaukset alla.

1. Periaatteet, joilla avoinna olevia virkoja ja tehtäviä on täytetty.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitoksen yleiset palveluntuotannon periaatteet on määritelty voimassa olevassa palvelutasopäätöksessä 2023–2027. Voimassa oleva palvelutasopäätös on hyväksytty Pohjois-Savon aluevaltuuston toimesta 15.11.2023. Palvelutasopäätös on laadittu siten, että se mahdollistaa pelastustoimen palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden hyvinvointialueen pelastuslaitoksen koko toiminta-alueella.

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen ensisijaisena tavoitteena on täyttää pelastuslaitoksen eri pelastusasemilla sijaitsevat virat kelpoisuusehdot täyttävillä henkilöillä.

Tavoitteena on, että pelastushenkilökunnan kelpoisuusehdot, osaamisprofiili ja pelastustuskalusto (kokonaissuorituskyky) on

mahdollisimman tarkoituksenmukainen ja pelastusaseman henkilökunta kykenee tuottamaan onnettomuus- ja vaaratilanteessa pelastustoimintatehtävät viivytyksettä ja tehokkaasti.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitoksen avoinna olevien virkojen täyttöperiaatteena on täyttää virat siten, että virkaan valitulla ja pelastustoimintaan osallistuvalla henkilöllä on miehistö, alipäällystön ja päällystöviran tai tehtävän kelpoisuusvaatimuksena oleva virkaa tai tehtävää vastaava pelastusalan tutkinto.

2. Kelpoisuusvaatimukset täyttävien henkilöiden saatavuus vakinaisiin ja määräaikaisiin (sijaisuudet) miehistötehtäviin vuonna 2023. (Pelastuslain (379/2011) 57 §:n 1 momentin ja pelastustoimesta annetun valtioneuvoston asetuksen (407/2011) 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetyt erityiset kelpoisuusvaatimukset)

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitoksen toiminta-alueella on yhteensä 32 pelastusasemaa ja pelastusasemilla on yhteensä 158 pelastajan virkaa ja 34 vanhemman pelastajan virkaa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitoksen toiminta-alueella oli vuoteen 2021 saakka välittömässä (60 s) lähtövalmiudessa olevia pelastusasemia lisälnessä, Siilinjärvellä, Kuopiossa ja Varkaudessa. Vuoden 2022 aikana perustettiin välittömässä (60 s) lähtövalmiudessa olevia pelastusasemia seuraavasti: Leppävirta 7/2022, Nilsia 8/2022, Riistavesi 9/2022, Itkonniemi 9/2022, Suonenjoki 10/2022, Keitele 10/2022, Lapinlahti 12/2022, Kiuruvesi 12/2022.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitos järjesti tässä samassa yhteydessä pelastuslaitoksen olemassa olevien miehistövirkojen sijaintipaikat uudestaan ja perusti merkittävän määrän uusia pelastajan virkoja välittömässä lähtövalmiudessa oleville pelastusasemille.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitos toteutti jokaisen pelastusaseman perustamisen yhteydessä uusien virkojen osalta julkisen hakumenettelyn, jonka tavoitteena oli saada uusiin avoinna oleviin virkoihin kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilökuntaa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitoksella on ollut haasteita saada kaikkiin avoinna olleisiin virkoihin kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilökuntaa. Haasteet ovat korostuneet erityisesti

pienempien kuntien pelastusasemien osalta, joiden osalta kaikkiin avoinna olleisiin virkoihin ei ole ollut kelpoisuusvaatimuksia täyttäneitä hakijoita. Haasteiden taustalla on kansallinen ja koko valtakunnan alueella oleva henkilökunta- ja pelastajapula.

3. Mikäli pelastuslaissa asetetuista kelpoisuusvaatimuksista on poikettu, millaisia periaatteita virkojen ja tehtävien täyttämässä on noudatettu?

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitos noudattaa virkavalinnoissa hyvän hallintotavan mukaisia periaatteita ja tarkastelee jokaista kelpoisuusvaatimuksista poikkeavaa viran tai tehtävän täyttämistä harkintaa noudattaen. Pelastustoimintaan osallistuvan henkilökunnan osalta kelpoisuusvaatimuksista poikkeaminen toteutetaan vielä erityistä harkintaa noudattaen yksilöivän tarkastelun keinoja. Perusteena erityiselle harkinnalle on se, että pelastajan työtehtäviin sisältyvät mm. pelastussukeltaminen ja pintapelastus, jotka ovat työturvallisuuslain 738/2002, 11 §:ssä mainittua erityistä vaaraa aiheuttavaa työtä, jossa on erityinen tapaturman tai sairastumisen vaara. Tällaista työtä saa tehdä vain siihen pätevä ja henkilökohtaisten edellytystensä puolesta työhön soveltuva työntekijä.

Muita kelpoisuusvaatimuksista poikkeamisen yhteydessä tarkasteltavia ja erityistä harkintaa edellyttäviä työnantajavelvoitteita ovat mm. työturvallisuuslaissa 738/2002 määritellyt työnantajan yleiset velvollisuudet työntekijöiden terveyden turvaamiseksi samoin kuin työntekijän yleiset velvollisuudet työsuojelun toteuttamisessa ja että työntekijän ammatillinen osaaminen ja työkokemus sekä muut hänen henkilökohtaiset edellytyksensä huomioon ottaen hän on soveltuva pelastajan työtehtävään (TTurvL 14 §).

Kelpoisuusvaatimuksista poikkeamisen ja täyttämisen yhteydessä noudatetaan pelastustoimintaan osallistuvan henkilökunnan terveydentilan, toimintakyvyn ja -harjoitteiden osalta samoja vaatimuksia kuin kelpoisuusvaatimuksen täyttävän henkilön virka- ja tehtävävalinnan yhteydessä.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitos laatii jokaisen kelpoisuusvaatimuksesta poikkeavan virkavalinnan yhteydessä työsopimuksen sekä viransijaisuutta koskevan yksilöivän

Pelastustoimi -ja turvallisuus toimiala

11.1.2024

viranhaltijapäätöksen, joka sisältää perusteet kelpoisuusvaatimuksesta poikkeavan virkavalinnan toteuttamiselle (liite 2).

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitoksen toimesta laaditun ja kelpoisuusvaatimuksista poikkeavan virkavalintapäätöksen laadintaperusteena eivät ole olleet taloudelliset perusteet, vaan henkilökunnan saatavuushaasteet ja pelastustoimen palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden turvaaminen hyvinvointialueen pelastuslaitoksen koko toiminta-alueella.

Lisätietoja antaa:

Juha Kärkkäinen
pelastuspäällikkö
puh. 044 7174 569
juha.karkkainen@pshyvinvointialue.fi

Jukka Koponen
pelastusjohtaja, toimialajohtaja

Kuopiossa 11.1.2024

LIITTEET

- Liite 1, Henkilöiden kelpoisuudet (Excel)
- Liite 2, Viranhaltijapäätös/ henkilöstöpäätös